

hed fremdeles burde være underkastet visse Indskrænkninger, ganske vist meget elastiske, men dog Indskrænkninger; men i det Udvalg, der er blevet nedsat, har for det Første et Mindretal foreslaaet, at alle Indskrænkninger skulde bortfalde, og et andet Mindretal har, om det end ikke har villet hæve alle Indskrænkninger, dog villet give en større Frihed end den af Ministeren selv forlangte. Det er jo ganske vist, at der maa være en betydelig Fristelse for en Minister, naar man saaledes vil udvide hans Wyndighed udover det, han selv forlanger, til da at modtage det. Seg skulde imidlertid ønske, at den ærede Minister i dette Tilfælde vilde kunne modstaa denne Fristelse; thi jeg tror egenlig, at han har Ret imod disse to Mindretal. Det Forslag, den ærede Minister har stillet, synes mig, i det Mindste i sine Hovedtræk, ganske naturligt at fremgaa af Forholdene. Allerede ved Forordningen af 2den Februar 1849 blev det tilladt, at Saadanne, som havde underkastet sig den polytekniske Examen eller med visse nærmere Bestemmelser Magisterkonferents, nærmest i nogle af de exakte Videnskaber, maatte kunne blive Overlærere. De vare imidlertid endnu udelukkede fra Rektorerne. Efter den Forandring, der nu er indtraadt ved Lov af 1ste April 1871, som jo har medført, at den mathematisk-naturvidenskabelige Retning kan blive repræsenteret i en egen Afdeling af Skolen, synes det mig ganske naturligt, at den Udgang, som saaledes var given de paagjældende Personer til at blive Overlærere, udvides derhen, at de ogsaa kunne blive Rektorer. Denne Udgang var indrømmet ikke blot polytekniske Kandidater, men ogsaa Saadanne, som havde underkastet sig visse Arter af Magisterkonferents. Dette var ganske naturligt; thi det polytekniske Studium maa væsentlig betragtes som en Forberedelse til en praktisk Livsstilling, og det kan ikke negtes, at Noget af det, som udfordres i denne Henseende, er uundværdigt for dem, der kun vilde være Lærere; det var derfor ganske naturligt, at man ikke forlangte, at Lærerne i Mathematik og Fysik i de lærde Skoler skulde have taget den polytekniske Examen, men at det var tilstrækkeligt, at de havde underkastet sig en Magisterkonferents. Efter at nu dette var blevet fastsat, have ogsaa Forholdene udviklet sig saaledes, at Magisterkonferentsen i disse Videnskaber er bleven en Art Examen, ved hvilken der, som allerede af den ærede Ordfører bemærket, stilles ikke saa ganske fmaa Forordninger til Examnanderne. Der er ved den Maade, hvorpaa Examinationen her er indrettet, taget Hensyn til den Udgang til visse Embedsstillinger, som erholdes ved at underkaste sig denne Magisterkonferents. Men denne, som jeg har bemærket, ganske naturlige Udvidelse af Bestemmelsen i Forordningen af 1849 har det Mindretal, for hvilket Udvalgets ærede Ordfører er Talsmand ikke fundet tilstrækkelig. Det har ment, at der overfor dem, der have taget den

filologiske Examen, ogsaa skulde aabnes en Konkurrence for dem, der have underkastet sig en Magisterkonferents i Historie og i de levende Sprog. Det synes mig imidlertid, at Forholdet her er et ganske andet. Dette Forslag kan i Virkeligheden ikke siges at være en nødvendig Konsekvens af den Forandring, der er indtraadt ved Lov af 1871 til Fordel for den mathematisk-naturvidenskabelige Retning. Den filologiske Examen er væsentlig indrettet blot paa at godtgjøre Kvalifikationen til at være Lærer. Det er egentlig kun Udgangen til at blive Lærer ved de lærde Skoler, som opnaas ved at tage denne Examen. Naar der nu derimod ved Siden af er blevet indført særlige Magisterkonferentser i Historie og i de levende Sprog, har Tanken ikke været den, at de, som underkastede sig dem, skulde derved erholde et ganske særligt Fortrin til at blive Lærere. Det er af andre Grunde, at det har været anset ønskeligt at imødefomme de Begjæringer, der fra Specialister, som beskæftige sig med saadanne færegne Fag, ere blevne stillede om at maatte kunne erholde det Stempel, som en saadan Prøve kan afgive; men der er som sagt ved Indførelsen af disse Magisterkonferentser ikke taget noget Hensyn til, at de derved skulde blive særlig kvalificerede til at være Lærere, og det er jo ganske naturligt, at dette ogsaa kan have sin Indflydelse paa den Maade, hvorpaa disse Examiner i Virkeligheden afholdes, saa at der ikke stilles saadanne Forordninger, som dog mulig vilde blive opstillede, hvis en saadan bestemt Kvalifikation skulde kunne opnaas derved. Uden videre nu at foreskrive, at disse Examiner skulle give akkurat den samme Udgang til Læreembeder som den filologiske Examen, synes der mig ikke at være Anledning til; det synes mig, som sagt, ikke, at den Grund, der overhovedet har fremtaldt Lovforslaget, fører dertil, men det synes mig derhos, at der i Sagens Natur er Afstilligt, der taler derimod. Det synes mig, at det kan let føre til Ubillighed imod dem, der hidtil have taget den filologiske Examen. Men ikke nok dermed; det synes mig, at inden man gjør en saadan Forandring, burde der gives de paagjældende Autoriteter, der have med disse Forhold at gjøre, Leilighed til at udtale sig om, hvorvidt de dog ikke, hvis denne Forandring skal gjøres, maatte ønske væsentlige Forandringer foretagne med disse Examiner, som nu have en ganske anden Bestemmelse end den, de skulle have efter det opstillede Endringsforslag. Det synes mig, at det vilde være naturligt. Seg kan derfor ikke se rettere, end at det i Virkeligheden vil være bedre at følge Lovforslaget end dette Mindretalsforslag. I en vis Henseende vil jeg endog saa sige, at jeg vilde foretrække det Mindretalsforslag, som er stillet under Nr. 1; thi derved udtales der dog ikke, at den filologiske Examen og Magisterkonferentser i Historie og de levende Sprog